

Załącznik
do Uchwały Nr LXV/832/2014
Rady Miejskiej w Pabianicach
z dnia 12 listopada 2014 r.

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA PABIANIC NA LATA 2015-2016**

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	PODSTAWA PRAWNA	9
III.	DIAGNOZA	11
IV.	CELE PROGRAMU	22
V.	REALIZATORZY I PARTNERZY	32
VI.	KOORDYNATOR PROGRAMU	32
VII.	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	33
VIII.	NADZÓR	33
IX.	MONITORING I EWALUACJA	33
X.	SPIS TABEL	33

I. WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii za realizację zadań w zakresie określonym w ww. ustawie odpowiedzialne są organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego:

- Rada ds. Przeciwdziałania Narkomanii – organ koordynacyjno–doradczy przy Prezesie Rady Ministrów,
- Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii jako jednostka budżetowa podległa ministrowi właściwemu do spraw zdrowia – odpowiedzialne za Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz jego koordynację .
- samorząd województwa – odpowiedzialny za Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz jego koordynację,
- samorząd gminy – odpowiedzialny za Gminny Program Przeciwdziałania Narkomani oraz jego koordynację.

W myśl art. 2 ust. 1 ww. ustawy politykę antynarkotykową należy realizować poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo - wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- 2) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych,
- 4) nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- 5) zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- 6) nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, są finansowane ze środków własnych podmiotów wykonujących zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii, środków przeznaczonych na realizację programów zdrowotnych finansowanych z części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia oraz środków Narodowego Funduszu Zdrowia.

Zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 4 – 6, są finansowane z budżetu państwa

z części pozostających w dyspozycji właściwych ministrów.

Pojęcie narkomanii wywodzi się od słowa „narcos” co oznacza odurzenie, senność, uśpienie. Słownik pojęć związanych z przeciwdziałaniem narkomanii jest szeroko uregulowany w art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. 2012 r. poz. 124 z późn. zm.), m.in. :

- narkomania to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich,
- środek odurzający – każda substancja pochodzenia naturalnego lub syntetycznego działająca na ośrodkowy układ nerwowy, określona w wykazie środków odurzających stanowiącym załącznik nr 1 do ustawy,
- środek zastępczy (tzw. „dopalacze”) – substancja pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w każdym stanie fizycznym lub produkt, roślina, grzyb lub ich część, zawierające taką substancję, używane zamiast środka odurzającego lub substancji psychotropowej lub w takich samych celach jak środek odurzający lub substancja psychotropowa, których wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych; do środków zastępczych nie stosuje się przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów.

Zażywanie wyżej wymienionych substancji prowadzi do negatywnych skutków we wszystkich sferach życia i funkcjonowania człowieka: zdrowotnej, społecznej, emocjonalno - uczuciowej, duchowej, prawnej, finansowej, seksualnej.

Konsekwencje zdrowotne są zróżnicowane i uzależnione od indywidualnych uwarunkowań oraz rodzaju zażywanej substancji. Do najczęściej występujących zaburzeń w funkcjonowaniu psychofizycznym oraz emocjonalno - uczuciowym człowieka można zaliczyć: liczne schorzenia, zaburzenia i choroby psychiczne, depresję, zaburzenia nastroju, zaburzenia pamięci, ostre i przewlekłe psychozy, uzależnienie, wycieńczenie organizmu, przedawkowanie. Ponadto narkomania niesie ze sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych takich jak: HIV, żółtaczka, choroby weneryczne, gruźlica. Ryzyko zgonu wśród narkomanów jest kilkakrotnie wyższe niż w porównywalnej wiekowo populacji generalnej.

Do najważniejszych problemów społecznych zaliczamy: osłabienie więzi rodzinnych,

ubóstwo, bezrobocie, prostytutkę, konflikty z prawem, bezdomność.

Główną konsekwencją używania substancji psychoaktywnych jest uzależnienie rozumiane jako kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których zachowania związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych uzyskują wyraźną przewagę nad innymi.

Należy pamiętać, że uzależnienie to proces chorobowy, który rozwija się w czasie - fazowo. Niezwykle trudno więc wyznaczyć granice pomiędzy poszczególnymi fazami, co często powoduje, że osoby używające substancji psychoaktywnych, nieświadome zaistnienia problemu, nie podejmują żadnych działań mających na celu zdrowienie.

Pabianice ze względu na położenie w centralnej Polsce są od 2008 r. jednym z głównych ośrodków rozpowszechniania środków zastępczych tzw. "dopalaczy".

Według informacji Głównego Inspektora Sanitarnego nasze miasto jest obecnie jednym z głównych dystrybutorów ww. środków na terenie kraju, a województwo łódzkie zajmuje pierwsze miejsce jeśli chodzi o zatrucia związane z używaniem tych substancji. Pierwsze stacjonarne sklepy z "dopalaczami" na terenie Pabianic powstały już w 2008 r. Niestety ich liczba systematycznie rośnie. Zauważalnie zwiększa się też liczba młodych osób używających ww. substancji, zgłaszających się do Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii HIV i AIDS Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS) oraz Poradni Leczenia Uzależnień PCM Sp. z o.o.. Zarówno pedagodzy pabianickich szkół, jak i rodzice alarmują, że problem ten się nasila.

Jednoznacznie zauważalny jest łatwy dostęp do wyżej wymienionych środków oraz bezradność wobec specyfiki ich działania, tempa degradacji we wszystkich sferach funkcjonowania użytkowników.

W 2014 r. podjęto szereg działań na wszystkich poziomach profilaktyki mających na celu ograniczenie podaży i popytu środków zastępczych. W dniu 10 marca 2014 r. władze miasta skierowały pismo do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pabianicach, Komendanta Straży Miejskiej w Pabianicach oraz Komendanta Powiatowej Policji w Pabianicach w celu uzyskania informacji o problemach w walce z „dopalaczami”. W odpowiedzi na pismo instytucje te wskazały brak odpowiednich narzędzi legislacyjnych. Niekompletne zapisy ustawowe nie pozwalają im skutecznie walczyć z ww. problemem. Z uwagi na powyższe władze miasta podjęły decyzję o napisaniu petycji do Prezesa Rady

Ministrów i Ministra Zdrowia. Petycję o podjęcie działań mających na celu wprowadzenie zmian legislacyjnych zmierzających do skuteczniejszej walki z „dopalaczami” wysłano 27 marca 2014 r. Kopię przesłano również do wiadomości Wojewody Łódzkiego oraz Marszałka Województwa Łódzkiego. Wysłano też pismo do Posłów i Senatorów z terenu woj. łódzkiego zawierające prośbę o poparcie tego apelu.

Odpowiadając na pismo z dnia 27 marca 2014 r. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia poinformował o trwających pracach nad nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, która wprowadza m.in. definicję "nowej substancji psychoaktywnej" oraz powołuje zespół do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi związanych z ich używaniem. Nowelizacja ma wejść w życie pod koniec bieżącego roku.

W kwietniu 2014 r. Koordynator Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic wystosował pismo do Dyrektora Krajowego Biura Przeciwdziałania Narkomanii z prośbą o wsparcie w walce z nasilającymi się problemami wynikającymi z handlu środkami zastępczymi. W odpowiedzi na pismo przedstawiciele krajowego biura wyrazili poparcie dla prowadzonych przez miasto działań profilaktycznych oraz potwierdzili planowaną zmianę ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W ramach pabianickich obchodów Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Narkomanii, Koordynator Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic w porozumieniu z przedstawicielem Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii i władzami miasta, wystosował petycję z podpisami mieszkańców (ok. 800 podpisów) do Prezesa Rady Ministrów, Ministra Zdrowia, Dyrektora Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii w sprawie zaostrenia prawa dotyczącego produkcji i handlu „dopalaczami”.

Przeprowadzono również szereg działań informacyjno–edukacyjnych w ramach kampanii "Mój Styl To Trzeźwość! Trzeźwość To Przyszłość", „Pabianiczanie Razem Przeciw Dopalaczom”.

W sierpniu 2014 r. Dyrektor Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz Zastępca Dyrektora Departamentu Zdrowia Publicznego w Ministerstwie Zdrowia poinformowali nas o przygotowywanym projekcie zmiany ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw. Projekt ten ma na celu ułatwienie procedur związanych z kontrolowaniem przez Państwową Inspekcję Sanitarną przedsiębiorców wprowadzających do obrotu „nowe substancje psychoaktywne” oraz dostosowanie prawa

krajowego do procedur obowiązujących i praktykowanych w większości państw Unii Europejskiej. Trwają prace nad wspólnymi przepisami unijnymi, które mają radykalnie przyspieszyć wycofywania z rynku ww. substancji.

W październiku 2014 r. Koordynator Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianice wziął udział w międzynarodowej konferencji "Europejskie Standardy Jakości w Profilaktyce Uzależnień" oraz II Ogólnopolskiej Konferencji "Narkotyki – Narkomania. Polityka, Nauka i Praktyka. Wektory Zmian". Podczas konferencji poruszony został problem związany z substancjami zastępczymi na terenie naszego miasta.

W wyniku przeprowadzonych rozmów uzyskano zapewnienie Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz Głównego Inspektoratu Sanitarnego o wzmożeniu kontroli stacjonarnych punktów sprzedaży "dopalaczy". Ustalono również potrzebę zorganizowania spotkania w sprawie wypracowania modelu współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze ograniczenia problemów związanych z „nowymi substancjami psychoaktywnymi”. Spotkanie zaplanowano na listopad 2014 r. a do uczestnictwa w nim zaproszono przedstawicieli władz miasta, powiatu oraz organizacji, instytucji zaangażowanych w działania ograniczające podaż „dopalaczy”.

Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach (OPiIS) wspólnie z Urzędem Miejskim w Pabianicach oraz Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przeprowadzili kampanię informacyjną pod hasłem „Pabianice Wolne od Dopalaczy”.

Problem „nowych substancji psychoaktywnych” był wielokrotnie poruszany na spotkaniach realizatorów Programu Przeciwdziałania Narkomanii organizowanych przez OPiIS. Prowadzone działania miały na celu ograniczenie podaży ww. substancji.

Głównym celem Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic na lata 2015-2016 jest ograniczenie występowania problemów związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych oraz środków zastępczych poprzez podejmowanie kompleksowych działań mających na celu zmniejszenie popytu na ww. substancje.

Program zakłada realizację projektów profilaktycznych oraz działań naprawczych skierowanych do lokalnej społeczności. Uwzględnia realizację przedsięwzięć związanych z udzielaniem specjalistycznej pomocy osobom używającym substancji psychoaktywnych

i uzależnionym oraz ich rodzinom, a także utrzymującym abstynencję po pobytach w placówkach stacjonarnych. W ramach Programu kontynuowane będą działania podejmowane w latach wcześniejszych oraz wykorzystywane sprawdzone sposoby realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

II. PODSTAWA PRAWNA

Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianice na lata 2015-2016 sporządzony został zgodnie z treścią ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.) oraz założeniami Krajowego i Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ww. ustawy najważniejszymi kategoriami zadań, których realizacja należy do obowiązków samorządów gminnych są:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Pozostałe zadania nie uwzględnione w katalogu zadań zleconych gminie takie jak np. działalność prewencyjna oraz nadzór nad przestrzeganiem przez przedsiębiorców zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych tzw. „dopalaczy” zgodnie z obowiązującym stanem prawnym należą do obowiązków Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Komendy Policji.

Cele i zadania ujęte w programie są ściśle powiązane z takimi aktami prawnymi jak m.in.:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz.182);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2011 r., Nr 149, poz. 889 z późn. zm.).

Program jest również ściśle skorelowany z następującymi dokumentami:

1. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pabianic 2014-2020;
2. Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Pabianic;
3. Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Pabianic;
4. Programem Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic;
5. Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Pabianic.

III. DIAGNOZA

1. Wyniki badań europejskich oraz ogólnopolskich.

Według „Europejskiego raportu narkotykowego” opracowanego przez Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii – problem narkotykowy staje się „coraz bardziej skomplikowany” m.in. z powodu nowych zagrożeń związanych z narkotykami syntetycznymi, nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz lekami przyjmowanymi bez zaleceń lekarskich.

Szacuje się, że prawie jedna czwarta populacji dorosłych osób zamieszkujących kraje Unii Europejskiej (ponad 80 mln) przynajmniej raz w życiu spróbowała narkotyków.

Europa jest docelowym punktem przeznaczenia substancji kontrolowanych oraz regionem wytwarzania konopi indyjskich i narkotyków syntetycznych.

Głównym narkotykiem przyjmowanym przez dorosłych Europejczyków są nadal kopie indyjskie (73,6 mln). Jest to najpopularniejszy narkotyk we wszystkich grupach wiekowych. W 2013 r. sięgnęło po niego 14,6 mln młodych Europejczyków.

Wśród Polaków najczęściej używanymi substancjami psychoaktywnymi są: marihuana oraz amfetamina. Należy zaznaczyć, że Polska jako jedyny kraj z objętych badaniem w 2010 r. zgłosiła wzrost wskaźników używania tych substancji.

Z badań ogólnopolskich „Konsumpcja substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną – Młodzież 2013” przeprowadzonych przez Centrum Badania Opinii Społecznej na zlecenie Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii (losowa próba 65 szkół miejskich i wiejskich na wszystkich poziomach nauczania – łącznie 1360 uczniów) wynika, że konsumpcja większości narkotyków pozostaje na poziomie z 2010 r. (18% badanych zadeklarowało kontakt z narkotykami) a przeważająca grupa użytkowników poprzestaje na eksperymentach.

Substancjami najczęściej zażywanych przez uczniów pozostaje marihuana i haszysz. Do przyjmowania ich „kiedykolwiek w życiu” przyznało się 40% badanych, co siódmy używał ich częściej niż 10 razy, a połowa uczniów oceniła ich zdobycie jako łatwe. Po marihuanie i haszyszu, najbardziej rozpowszechnioną nielegalną substancją jest amfetamina.

2. Analiza sytuacji narkotykowej na podstawie „Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych”/2012¹.

Badania diagnostyczne na terenie Miasta Pabianic zostały przeprowadzone w marcu 2012 r. w ramach „Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych”. W badaniu wzięło udział 412 osób dorosłych oraz 1240 uczniów – szkół podstawowych (485), gimnazjalnych (421) oraz ponadgimnazjalnych (334).

1) Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Pabianic.

Dorośli mieszkańcy Pabianic wzięli udział w badaniach zrealizowanych przy użyciu standaryzowanego kwestionariusza ankiety, rozdawanego i odbieranego przez ankieterów w miejscach publicznych.

Zdecydowana większość badanych (92,1%) uważa, że należy kontrolować sprzedaż narkotyków. Podobna liczba respondentów (93,9%) postuluje za kontrolą i ograniczeniem sprzedaży dopalaczy. Prawie 9% badanych kobiet oraz 29,1% mężczyzn wie, gdzie może kupić narkotyki. Do zażycia narkotyku przyznało się 9% respondentek oraz 29,1% respondentów co w istocie oznacza przyznanie się do czynu karalnego w Polsce.

Alarmująca jest informacja, że 9,3% respondentów przyznało się do przebywania w pracy pod wpływem alkoholu lub narkotyków natomiast 8,9% deklaruje, że zdarzyło im się prowadzić samochód pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

2) Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród młodych mieszkańców Pabianic.

a) Narkotyki

Badania dzieci i młodzieży zostały przeprowadzone metodą audytoryjnej, anonimowej ankiety. Próba z populacji uczniów pabianickich szkół objęła 25 klas szóstych szkół podstawowych, 20 klas trzecich szkół gimnazjalnych oraz nie mniej niż po trzy klasy drugie z każdej z sześciu szkół ponadgimnazjalnych.

Przeprowadzone badania wskazują, że spośród ankietowanych bezpośredni kontakt z narkotykami miało 2,4% uczniów szkół podstawowych, 25,2% uczniów pabianickich gimnazjów oraz 31,7% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Większość ankietowanych uczniów we wszystkich grupach wiekowych, deklarujących

¹ http://www.um.pabianice.pl/load/informator/diagnoza_31_10_12.pdf

używanie narkotyków, pierwszy raz sięgnęła po narkotyki z własnej inicjatywy.

Do znajomości z co najmniej jedną osobą używającą narkotyków przyznało się: 24,6% ankietowanych uczniów szkół podstawowych, 64,2% badanych uczniów szkół gimnazjalnych oraz 62,8% ankietowanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Należy zaznaczyć, że spośród badanych 7,1% uczniów szkół podstawowych, 18,8% gimnazjalistów oraz 18,7% uczniów szkół ponadgimnazjalnych uważa, że narkotyk jest towarem takim samym, jak inne towary i nie należy ograniczać handlu nim.

Z przeprowadzonych badań wynika, że najpopularniejszym narkotykiem wśród młodzieży jest marihuana, a zaraz za nią leki oraz środki nasenne.

Respondentów zapytano również o łatwość dostępu do narkotyków na terenie miasta. Dostępność do nich jako raczej łatwą bądź bardzo łatwą oceniło: 10,2% badanych uczniów szkoły podstawowej, 24,8% ankietowanych uczniów szkół gimnazjalnych oraz 25,6% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Jako okoliczności najczęstszego używania narkotyków uczestnicy badania wskazali: wyjazdy wakacyjne, podwórko, prywatki, dyskoteki. Część uczniów wskazała również szkołę. Należy zaznaczyć, że miejsca, okoliczności najczęstszego używania substancji psychoaktywnych są często miejscami ich zakupu.

b) „Dopalacze”

Rosnącym problemem, z którym boryka się wiele krajów jest łatwa dostępność na rynku (mimo głośnej akcji zamknięcia sklepów) produktów nazywanych „dopalaczami”. Badaniu poddano skalę zjawiska stosowania dopalaczy wśród młodych mieszkańców Pabianic.

Spośród badanych na pytanie o używanie dopalaczy w ciągu swojego życia twierdząco odpowiedziało: 2,1% uczniów szkół podstawowych, 15,2% uczniów szkołach gimnazjalnych oraz 15,9% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

c) Napoje energetyzujące

Młodzi mieszkańcy Pabianic zostali również zapytani o ocenę szkodliwości dostępnych na rynku napojów energetycznych. Spośród respondentów 48,7% uczniów szkół podstawowych, 59,3% gimnazjalistów oraz 67,1% uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklaruje, że napoje energetyczne spożywane w uzasadnionych wypadkach (np. intensywny

wysiłek fizyczny) poprawiają funkcjonowanie człowieka. 40,2% ankietowanych uczniów szkół podstawowych, 22,3% ankietowanych gimnazjalistów oraz 19,9% ankietowanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych uważa, że napoje energetyczne wywierają szkodliwy wpływ na zdrowie, zaś 11,1% ankietowanych uczniów szkół podstawowych, 18,4% ankietowanych gimnazjalistów oraz 13% ankietowanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych jest przekonanych, że napoje energetyczne nie stanowią żadnego zagrożenia dla zdrowia człowieka.

3. Analiza danych pozyskanych od instytucji świadczących pomoc w zakresie problemów narkotykowych.

1) Straż Miejska w Pabianicach

Straż Miejska we współpracy z Komendą Powiatową Policji systematycznie prowadzi kontrole prewencyjne w miejscach zagrożonych łamaniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. W 2012 r. przeprowadzono 982 kontrole a w 2013 r. – 940.

2) Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

a) Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej

W Ośrodku Profilaktyki i Integracji Społecznej działa Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii HIV i AIDS jest on odpowiedzialnym za ofertę dla osób/rodzin z problemem narkotykowym. Oferta ta skierowana jest do osób eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi, uzależnionych od nich, ich bliskich jak również do osób, które chcą zasięgnąć specjalistycznych informacji na temat problemów narkotykowych i zagadnień związanych z tematyką HIV i AIDS.

W ramach działalności prowadzone są konsultacje pozwalające na wstępną diagnozę problemową, konsultacje wspierające, motywujące do podjęcia leczenia, mające na celu podtrzymanie trzeźwości oraz spotkania w ramach programu wczesnej interwencji Fred goes NET. Jest to standaryzowany program, realizowany we współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Oferta ta skierowana jest do osób w wieku 13–21 lat, które używają substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny lub szkodliwy i zakłada pracę indywidualną oraz spotkania grupowe.

Ponadto w ramach punktu realizowana jest działalność informacyjno-edukacyjna,

współpraca z innymi placówkami pomocowymi oraz współpraca z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii w ramach monitoringu narkomanii, Krajowym Centrum ds. AIDS i Regionalnym Centrum Polityki Społecznej w Łodzi.

W ścisłym porozumieniu z placówkami oświatowymi z terenu miasta, w ramach oferty punktu, prowadzone są zajęcia profilaktyczne oraz współpraca interwencyjna w ramach opracowanej i wdrożonej procedury postępowania w sytuacjach podejrzenia, że uczeń jest pod wpływem środków psychoaktywnych.

Tabela 1. Dane Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii HIV i AIDS/OPiIS/MCPS

	2012 r.	2013 r.	2014 r./ okres od stycznia do września
Liczba konsultacji diagnostyczno – edukacyjnych, motywujących do podjęcia leczenia, podtrzymujących trzeźwość wobec osób używających substancji psychoaktywnych oraz wspierających wobec osób bliskich.	461	234	412
Stałe wsparcie rodzin osób odbywających terapię oraz osób po odbytych leczeniu.	6 rodzin 4 osoby	2 rodziny 4 osoby	2 rodziny 3 osoby
Liczba osób objętych wsparciem.	ok. 170	60	157
Liczba interwencji w ramach procedury postępowania w sytuacjach podejrzenia, że uczeń jest pod wpływem środków psychoaktywnych.	Opracowanie procedury	Szkoły skorzystały 6 razy z procedury	Szkoły skorzystały 9 razy z procedury
FRED goes NET – program wczesnej interwencji skierowany do osób w wieku 13 – 21 lat używających narkotyków , dopalaczy, alkoholu w sposób okazjonalny lub szkodliwy (nie uzależnionych).	3 grupy 12 spotkań trzygodzinnych	2 grupy 6 spotkań trzygodzinnych	3 grupy 5 spotkań trzygodzinnych
Grupy robocze wobec nieletnich osób używających substancji psychoaktywnych	6	7	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych w ramach sprawozdawczości z realizacji działań Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic.

Tabela 2. Szczegółowe dane Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii HIV i AIDS/OPiIS/MCPS za okres od stycznia do września 2014 r.

	Liczba osób z problemem narkotykowym lub używających środków zastępczych	Liczba konsultacji osób z problemem narkotykowym lub używających środków zastępczych	Liczba osób bliskich korzystających ze wsparcia	Liczba konsultacji osób bliskich korzystających ze wsparcia
Szczegółowe dane za okres od stycznia do września 2014r.				
Styczeń	2	7	2	7
Luty	3	6	4	8
Marzec	6 / w tym 4 osoby używające „dopalaczy”	19 / w tym 6 dot. „dopalaczy”	9 / w tym 5 rodzin osób używających „dopalaczy”	25 / w tym 13 dot. „dopalaczy”
Kwiecień	11 / w tym 8 osób używające „dopalaczy”	26 / w tym 20 dot. „dopalaczy”	13 / w tym 11 rodzin osób używających „dopalaczy”	34 / w tym 28 dot. „dopalaczy”
Maj	8 / w tym 8 osób używających „dopalaczy”	31/ w tym 19 dot. „dopalaczy”	11 / w tym 9 rodzin osób używających „dopalaczy”	28/ w tym 16 dot. „dopalaczy”
Czerwiec	15 / w tym 15 osób używających „dopalaczy”	46 / w tym 22 dot. „dopalaczy”	22 / w tym 21 rodzin osób używających „dopalaczy”	47 / w tym 25 dot. „dopalaczy”
Lipiec	9 / w tym 9 osób używających „dopalaczy”	19 / w tym 8 dot. „dopalaczy”	11/ w tym 21 rodzin osób używających „dopalaczy”	15 / w tym 4 dot. „dopalaczy”
Sierpień	7 / w tym 7 osób używających „dopalaczy”	16 / w tym 10 dot. „dopalaczy”	10 / w tym 10 rodzin osób używających „dopalaczy”	17 / w tym 13 dot. „dopalaczy”
Wrzesień	6 / w tym 4 osoby używających „dopalaczy”	13 / w tym 7 dot. „dopalaczy”	9 / w tym 8 rodzin osób używających „dopalaczy”	48 / w tym 24 dot. „dopalaczy”
Ogółem	67 / w tym 55 osoby używających „dopalaczy”	183 / w tym 92 dot. „dopalaczy”	90 / w tym 75 rodzin osób używających „dopalaczy”	229 / w tym 123 dot. „dopalaczy”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych w ramach sprawozdawczości z realizacji działań Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic.

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że większość osób zgłaszających się po pomoc do punktu w 2014 r. to użytkownicy środków zastępczych bądź ich bliscy. Są to osoby, które niejednokrotnie łączą używanie „dopalaczy” z innymi substancjami psychoaktywnymi.

b) Wydział Pomocy Środowiskowej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

Zadaniem Wydziału Pomocy Środowiskowej jest pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu między innymi poprzez wsparcie finansowe.

Tabela 3. Dane Wydziału Pomocy Środowiskowej/MCPS

	2012 r.	2013 r.
Liczba rodzin dotkniętych problemem narkotyków/dopalaczy korzystających ze wsparcia.	2	3
Liczba osób używających narkotyków/dopalaczy korzystających ze wsparcia.	2	4
Liczba rodzin dotkniętych problemem narkotyków korzystających z bezpłatnego dostępu do narkotestów.	2	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych w ramach sprawozdawczości z realizacji działań Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic.

3) Pabianickie Centrum Psychiatryczne Pabianickiego Centrum Medycznego Sp. z o.o.

W 2013 r. na terenie Pabianic została uruchomiona oferta terapeutyczna dla osób uzależnionych od narkotyków/dopalaczy realizowana przez Poradnię Leczenia Uzależnień Pabianickiego Centrum Psychiatrycznego/PCM Sp. z o.o.

Z informacji pozyskanych z Pabianickiego Centrum Psychiatrycznego/ PCM Sp. z o.o. wynika, że w 2014 r. wzrosła liczba osób zgłaszających się ze względu na problem używania środków zastępczych „dopalaczy”.

Są to zazwyczaj ludzie młodzi. Zauważalna jest szybka degradacja funkcjonowania we wszystkich obszarach życia, częste zaburzenia psychiczne oraz wzrost agresji.

Pacjenci Ci zazwyczaj zgłaszają się jednorazowo i nie kontynuują terapii.

Tabela 4. Dane Poradni Leczenia Uzależnień /PCP/PCM Sp. z o.o.

	Liczba osób z problemem narkotykowym w terapii indywidualnej	Liczba konsultacji osób z problemem narkotykowym	Liczba osób z problemem narkotykowym w terapii grupowej	Liczba spotkań w ramach terapii grupowej	Liczba osób bliskich korzystających ze wsparcia	Liczba konsultacji osób bliskich korzystających ze wsparcia
Dane za 2013 r.						
Styczeń	Poradnia nie realizowała oferty terapeutycznej dla osób z problemem narkotykowym					
Luty						
Marzec	7	12	-	-	-	-
Kwiecień	6	9	-	-	-	-
Maj	8	12	-	-	-	-
Czerwiec	7	11	-	-	-	-
Lipiec	8	11	-	-	-	-
Sierpień	8	14	3	4	4	4
Wrzesień	4	17	4	4	5	7
Październik	2	15	2	3	10	12
Listopad	16	17	4	4	6	9
Grudzień	4	7	4	2	3	5
Ogółem	70	125	17	17	28	37
Dane za okres od stycznia do września 2014 r.						
Styczeń	15	23	2	4	5	7
Luty	12	20	1	2	3	4
Marzec	5	11	1	2	3	3
Kwiecień	5	9	2	2	2	4
Maj	6	6	2	3	2	2
Czerwiec	7	13	2	3	5	6
Lipiec	5	10	2	2	3	4
Sierpień	3	6	2	2	5	5
Wrzesień	5	6	2	4	6	8
Ogółem	63	104	16	24	34	43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Poradni Leczenia Uzależnień Pabianickiego Centrum Psychiatrycznego/PCM Sp. z o.o.

4. Podsumowanie

Badania i informacje pozyskane z instytucji wykazały wiele alarmujących sygnałów, do których adekwatnie należy dostosować działania profilaktyczne oraz prewencyjne. Najważniejsze wnioski:

- 1) liczba badanych dorosłych mieszkańców, która próbowała już narkotyków, jest ponad dwukrotnie wyższa od wyników analiz ogólnopolskich (mimo, że zdecydowana większość ankietowanych nie zażywa narkotyków);
- 2) przebywanie osób dorosłych w pracy pod wpływem alkoholu lub narkotyków;
- 3) prowadzenie samochodu przez osoby dorosłe pod wpływem alkoholu lub narkotyków;
- 4) najczęściej używanym narkotykiem wśród młodzieży jest nadal marihuana;
- 5) blisko jedna czwarta uczniów szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych deklaruje gotowość do używania narkotyków, gdyby zaistniała ku temu sprzyjająca okazja;
- 6) duża część badanych dzieci i młodzieży uważa, że dostęp do substancji psychoaktywnych na terenie miasta jest względnie łatwy;
- 7) przebywanie pod wpływem substancji psychoaktywnych (alkoholu, dopalaczy, narkotyków) na terenie szkoły;
- 8) konflikty nieletnich z prawem pod wpływem substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze);
- 9) informacje od specjalistów, służb prewencyjnych oraz pacjentów/klientów co do prężnie działających na terenie miasta oraz nowo powstających sklepów prowadzących nielegalną sprzedaż „dopalaczy”. Bezsilność mieszkańców, władz oraz służb prewencyjnych wobec tego zjawiska ze względu na ograniczenia prawne.

Diagnoza wykazała też pozytywne aspekty, na których należy bazować w dalszej polityce antynarkotykowej na terenie naszego miasta:

- 1) wg badań większość ankietowanych uczniów nie sięgnęłaby po narkotyki, nawet gdyby zdarzyła się ku temu okazja (97,1% uczniów szkół podstawowych, 76% uczniów gimnazjów oraz 78,5% uczniów szkół ponadgimnazjalnych), co koreluje z wynikami badań ogólnopolskich z 2013 r.;

- 2) większość badanych uczniów we wszystkich grupach wiekowych ocenia szkodliwość narkotyków jako dużą;
- 3) większość ankietowanych uczniów deklaruje wiedzę jak powinni postąpić wobec osoby uzależnionej od substancji psychoaktywnych oraz gdzie mogą szukać wsparcia.;
- 4) utrzymująca się na stałym poziomie bądź wyższa liczba osób korzystających ze wsparcia na terenie Pabianic może świadczyć o wzroście zaufania do pabianickich instytucji pomocowych.

Przeprowadzone badania oraz informacje pozyskane od instytucji pomocowych, służb prewencyjnych jednoznacznie wskazują, że na terenie naszego miasta występują problemy związane z używaniem substancji psychoaktywnych.

Raporty ogólnopolskie oraz europejskie wskazują, że w ciągu kolejnych lat problemy narkotykowe mogą się nasilać, a centralna Polska może stanowić jeden z głównych rynków produkcji oraz rozprzestrzeniania tych substancji.

Przyczyną wystąpienia niektórych obszarów problemowych wskazanych w diagnozie mogą być m.in. niedostateczne umiejętności wśród ludzi młodych w zakresie: konstruktywnego organizowania i spędzania czasu wolnego, komunikowania się z rówieśnikami, radzenia sobie ze stresem i napięciem oraz brak perspektyw. Częściej sięgają po substancje psychoaktywne osoby, których rodzice mają wyższe wykształcenie, a więc prawdopodobnie, co do których istnieją wyższe oczekiwania, osoby których rodzice przebywają poza granicami naszego kraju oraz o zaniżonej samoocenie.

Z kolei pozytywne wnioski mogą świadczyć o wzroście świadomości związanej ze szkodliwością narkotyków, dopalaczy, konsekwencjami ich zażywania oraz ofertą pomocową na terenie Pabianic.

Przedstawione raporty wskazują, że czynnikami chroniącymi dzieci, młodzież może być ukształtowany i ukierunkowany system wartości (w tym przypadku wiara i praktyki religijne), stabilna sytuacja rodzinna oraz dość wysoka samoocena, silne poczucie przynależności.

Z badań jednoznacznie wynika, że narkotyki nie są substancjami, po które sięga większość uczniów – jednak niepokojącym wydaje się fakt, że używanie substancji

psychoaktywnych w sposób eksperymentalny często traktowane jest jako stały element funkcjonowania ludzi młodych.

W związku z powyższym zasadnym jest prowadzenie na szeroką skalę działań mających na celu ograniczanie używania substancji psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych na terenie Pabianic poprzez:

- 1) szeroko zakrojone działania na wszystkich szczeblach profilaktyki – poprzez poszerzanie ofert ukierunkowanych na kształtowanie w młodych mieszkańcach Pabianic poczucia wartości, przynależności, dających możliwość rozwoju, konstruktywnego, wartościowego spędzania czasu wolnego, wspieranie działań prorodzinnych;
- 2) poszerzanie ofert pomocowych;
- 3) wprowadzenie programów streetworkerskich, redukcji szkód;
- 4) zintensyfikowanie współpracy interdyscyplinarnej w zakresie problemów narkotykowych oraz nowych substancji psychoaktywnych;
- 5) podnoszenie wiedzy, umiejętności, kompetencji specjalistów;
- 6) zintensyfikowanie działań prewencyjnych i interwencyjnych w aspekcie produkcji i rozprzestrzeniania nielegalnych substancji oraz nowych substancji psychoaktywnych.

IV. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY: Ograniczenie zażywania substancji psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych na terenie Miasta Pabianic.

PROFILAKTYKA UNIWERSALNA						
ZADANIE	PROPONOWANE DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI	
1. Wspieranie rozwoju programów profilaktyki uniwersalnej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.						
1.1.	Działania mające na celu kształtowanie systemu wartości, konstruktywnego spędzania czasu wolnego, wspierania więzi rodzinnych oraz budowanie autorytetu.	Współpraca z pabianickimi parafiami i związkami wyznaniowymi w zakresie edukacyjnym.	2015-2016	Rodziny z terenu Pabianic.	MCPS (OPiIS), Parafie i związki wyznaniowe.	Liczba wspólnie podjętych inicjatyw/działań.
		Uruchomienie strony o charakterze profilaktycznym na portalach społecznościowych.	2015-2016	Młodzi mieszkańcy Pabianic. Rodziny z terenu Pabianic.	MCPS (OPiIS).	Liczba wejść na stronę. Liczba zamieszczonych artykułów.
		Działania profilaktyczne realizowane na osiedlu Bugaj np. spotkania z interesującym człowiekiem, organizacja Kina Letniego.	2015-2016	Młodzi mieszkańcy Pabianic.	MCPS (OPiIS), MOK, Miejska Biblioteka Publiczna, MOSiR, Muzeum Miasta Pabianic.	Liczba inicjatyw/działań podjętych na osiedlu Bugaj.
1.2.	Działania mające na celu promowanie mody na zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży.	Zajęcia w ramach realizacji programu profilaktycznego UNPLUGGED.	2015-2016	Uczniowie klas VI – elementy. Uczniowie klas I i II szkół gimnazjalnych.	Szkoły podstawowe i gimnazjalne z terenu Pabianic.	Liczba przeprowadzonych zajęć. Liczba uczestników.

		Zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnienia od narkotyków.	2015-2016	Uczniowie klas III szkół gimnazjalnych.	MCPS (OPiIS).	Liczba przeprowadzonych zajęć. Liczba uczestników.
2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa w zakresie używania środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania temu zjawisku.						
2.1.	Prowadzenie edukacji publicznej mającej na celu informowanie o społecznych i zdrowotnych problemach związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.	Zajęcia dla rodziców w ramach realizacji programu profilaktycznego UNPLUGGED.	2015-2016	Rodzice uczniów klas VI szkół podstawowych – elementy. Rodzice uczniów I i II klas szkół gimnazjalnych.	Szkoły podstawowe i gimnazjalne z terenu Pabianic.	Liczba przeprowadzonych zajęć. Liczba uczestników.
		Spotkania z rodzicami w szkołach mające na celu poszerzenie wiedzy na temat substancji psychoaktywnych oraz związanych z ich używaniem problemów.	2015-2016 (adekwatnie do potrzeb).	Rodzice uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu Pabianic.	MCPS (OPiIS), Szkoły podstawowe i gimnazjalne z terenu Pabianic.	Liczba zorganizowanych spotkań. Liczba uczestników.
		Wyposażenie szkół podstawowych i gimnazjalnych w poradniki dla rodziców.	2015-2016	Rodzice uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu miasta.	MCPS (OPiIS).	Liczba przekazanych poradników. Liczba szkół wyposażonych w poradniki.
		Dyżury profilaktyczno – konsultacyjne w szkołach podstawowych i gimnazjalnych z terenu Pabianic.	2015-2016	Uczniowie, rodzice i nauczyciele szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu miasta.	MCPS (OPiIS).	Liczba dyżurów.
		Dyżury profilaktyczno – konsultacyjne w Miejskiej Bibliotece Publicznej.	2015-2016	Mieszkańcy Pabianic.	MCPS (OPiIS), Miejska Biblioteka Publiczna.	Liczba dyżurów.

		Udział w ogólnopolskich i wojewódzkich kampaniach profilaktycznych/realizacja kampanii miejskich.	2015-2016	Mieszkańcy Pabianic.	MCPS (OPiIS).	Liczba organizowanych oraz współorganizowanych kampanii. Rodzaj podjętych działań.
		Współpraca z lokalnymi mediami w zakresie upowszechniania wiedzy z zakresu problemów narkotykowych.	2015-2016	Mieszkańcy Pabianic.	MCPS (OPiIS), WSSiG.	Liczba artykułów, wywiadów w lokalnej prasie, mediach.
		Dodruk i dystrybucja ulotek, informatorów.	2015-2016 (adekwatnie do potrzeb).	Mieszkańcy Pabianic.	MCPS (OPiIS), WSSiG.	Liczba i rodzaj ulotek, informatorów.
		Opracowanie wkładki do pabianickich gazet zawierającej ofertę placówek pomocowych z terenu miasta oraz artykuły o tematyce profilaktycznej, prozdrowotnej.	2015-2016	Mieszkańcy Pabianic.	MCPS (OPiIS), WSSiG.	Liczba wkładek.
2.2.	Spotkania edukacyjne, warsztaty, szkolenia mające na celu poszerzenie wiedzy z zakresu problematyki uzależnień wśród pracowników placówek kulturalno – oświatowych oraz pomocowych z terenu miasta.		2015-2016 (adekwatnie do potrzeb).	Pracownicy placówek kulturalno – oświatowych oraz pomocowych z terenu miasta.	UM w Pabianicach, MCPS (OPiIS).	Liczba zorganizowanych spotkań. Liczba uczestników.
2.3.	Spotkania monitorujące realizację		2015-2016 (adekwatnie	Realizatorzy programów	WEKiS, WSSiG,	Liczba zorganizowanych spotkań.

	programów profilaktycznych na terenie miasta.		do potrzeb).	profilaktycznych na terenie miasta.	MCPS (OPiIS).	Liczba uczestników.
3. Ograniczenie dostępności do narkotyków we współpracy ze Strażą Miejską w Pabianicach i Komendą Powiatową Policji w Pabianicach.						
3.1.	Działania mające na celu poszerzenie wiedzy wśród dzieci, młodzieży oraz rodziców pod kątem odpowiedzialności prawnej w związku z narkotykami.	Spotkania w szkołach z dziećmi i młodzieżą dotyczące odpowiedzialności prawnej w związku z zażywaniem substancji psychoaktywnych.	2015-2016	Uczniowie szkół podstawowych oraz szkół gimnazjalnych.	Szkoły podstawowe i gimnazjalne. SM w Pabianicach.	Liczba przeprowadzonych spotkań. Liczba uczestników.
		Spotkania edukacyjne z rodzicami dotyczące aspektów prawnych z zakresu problematyki narkotykowej oraz dopalaczowej.	2015-2016	Rodzice uczniów szkół podstawowych i szkół gimnazjalnych.	Szkoły podstawowe i gimnazjalne, SM w Pabianicach.	Liczba przeprowadzonych spotkań. Liczba uczestników.
3.2.	Podejmowanie działań prewencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności do narkotyków.	Systematyczne kontrole prewencyjne miejsc podejrzanych o handel bądź produkcję dopalaczy, narkotyków oraz podejmowanie adekwatnych działań interwencyjnych.	2015-2016	Mieszkańcy Pabianic.	SM w Pabianicach, Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach.	Liczba przeprowadzonych kontroli. Liczba podjętych działań.
		Systematyczna aktualizacja mapy miejsc zagrożonych łamaniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Podejmowanie adekwatnych działań prewencyjnych	2015-2016	Mieszkańcy Pabianic.	SM w Pabianicach, Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach.	Uaktualnienie mapy.

		oraz sygnalizowanie odpowiednim służbom zadań koniecznych do realizacji.				
4. Udrożnienie systemu pomocy dla osób z problemem narkotykowym i ich rodzin.						
4.1.	Systematyczne spotkania przedstawicieli placówek zajmujących się pracą z dziećmi i młodzieżą z problemem narkotykowym w celu aktualizacji ofert oraz planowania i realizacji projektów profilaktycznych.		2015-2016	Pedagodzy, psychologzy, nauczyciele i profilaktycy.	WEKiS, MCPS (OPiIS).	Liczba spotkań. Liczba uczestników. Rodzaj podjętych działań.
PROFILAKTYKA SELEKTYWNA						
ZADANIE		PROPONOWANE DZIAŁANIA	TERMIN REALIZACJI	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
5. Wspieranie rozwoju programów profilaktyki selektywnej oraz redukcja problemów wynikających z eksperymentowania ze środkami psychoaktywnymi.						
5.1.	Bezpłatna pomoc edukacyjno-informacyjna oraz wsparcie w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii, HIV i AIDS.		2015-2016 (adekwatnie do potrzeb).	Mieszkańcy Pabianic eksperymentujący lub używający w sposób szkodliwy substancji psychoaktywnych oraz ich bliscy.	MCPS (OPiIS).	Liczba podjętych działań edukacyjno – informacyjnych. Liczba osób, które skorzystały z tego typu wsparcia. Liczba udzielonych konsultacji.
5.2.	Realizacja wsparcia socjalnego dla rodzin		2015-2016 (adekwatnie do potrzeb).	Rodziny, w których występuje problem narkotykowy.	MCPS.	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia. Liczba osób korzystających ze

	dotkniętych problemem narkotykowym.					wsparcia.
5.3.	Bezpłatny dostęp do testów na narkotyki dla najuboższych mieszkańców Pabianic.		2015-2016 (adekwatnie do potrzeb).	Rodziny będące pod opieką Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej, w których występuje podejrzenie zaistnienia problemu narkotykowego.	MCPS.	Liczba narkotesterów sfinansowanych przez Miejskie Centrum Pomocy Społecznej.
5.4.	Realizacja programu wczesnej interwencji dla osób zażywających substancje psychoaktywne w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii HIV i AIDS („Fred Goes Net”).		2015-2016 (adekwatnie do potrzeb).	Młodzi ludzie z terenu Pabianic eksperymentujący z substancjami psychoaktywnymi, bądź używający ich w sposób szkodliwy.	MCPS (OPiIS).	Liczba grup. Liczba spotkań. Liczba uczestników.
5.5.	Współpraca z właścicielami klubów w zakresie profilaktyki i redukcji szkód związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych.		2015-2016 (adekwatnie do potrzeb).	Mieszkańcy miasta zażywający substancje psychoaktywne.	MCPS (OPiIS).	Liczba klubów zaproszonych do współpracy. Liczba wspólnie podjętych działań.
5.6.	Wdrażanie programów		2015-2016	Mieszkańcy Pabianic zagrożeni	MCPS (OPiIS). Organizacje	Liczba programów streetworkerskich.

	streetworkerskich. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie profilaktyki i redukcji szkód związanych z zażywaniem substancjami psychoaktywnych.			uzależnieniem od środków psychoaktywnych.	pozarządowe.	Liczba i rodzaj podjętych działań. Liczba osób objetych działaniami.
5.7.	Monitorowanie wdrożonej procedury szkolnej w zakresie działań interwencyjnych wobec osób używających narkotyków.		2015-2016 (adekwatnie do potrzeb).	Młodzież szkolna używająca substancje psychoaktywne.	WEKiS.	Liczba interwencji podjętych w ramach procedury. Liczba osób wobec których została podjęta interwencja.
5.8.	Powoływanie interdyscyplinarnych grup roboczych wobec nieletnich używających substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.		2015-2016 (adekwatnie do potrzeb).	Dzieci i młodzież z terenu Pabianic zażywająca substancje psychoaktywne oraz ich rodziny.	MCPS (OPiIS).	Liczba powołanych grup roboczych. Liczba osób objętych działaniem.
5.9.	Podjęcie działań służących stworzeniu oferty programów redukcji szkód.	Realizacja programów redukcji szkód skierowanych do młodzieży, na osiedlu Bugaj.	2015-2016	Młodzież z terenu miasta wykazująca zaburzone zachowania.	UM w Pabianicach, MCPS (OPiIS), Organizacje pozarządowe.	Liczba i rodzaj wdrożonych programów.

PROFILAKTYKA WSKAZUJĄCA					
ZADANIE		TERMIN REALIZACJI	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
6. Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia leczenia.					
6.1.	Indywidualne konsultacje motywujące do podjęcia leczenia oraz podtrzymania trzeźwości w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii, HIV i AIDS.	2015-2016 (adekwatnie do potrzeb).	Osoby uzależnione od narkotyków nieleczące się oraz osoby po odbytej terapii.	MCPS (OPiIS).	Liczba przeprowadzonych konsultacji. Liczba osób objętych wsparciem. Liczba osób które podjęły leczenie.
6.2.	Konsultacje wspierające dla osób współuzależnionych, interwencja kryzysowa.	2015-2016 (adekwatnie do potrzeb).	Osoby współuzależnione.	MCPS (OPiIS).	Liczba udzielonych konsultacji. Liczba osób korzystających ze wsparcia.
7. Redukowanie problemów społecznych i zdrowotnych związanych z używaniem środków psychoaktywnych.					
7.1.	Reintegracja społeczna osób uzależnionych.	2015-2016 (adekwatnie do potrzeb).	Osoby uzależnione od narkotyków utrzymujący abstynencję.	MCPS (OPiIS, KIS).	Liczba osób z problemem narkotykowym korzystających ze wsparcia.
7.2.	Objęcie wsparciem socjalnym, informacyjno-edukacyjnym, psychologicznym osób po odbytych leczeniu i ich rodzin.	2015-2016	Osoby z problemem narkotykowym oraz ich bliscy.	MCPS.	Liczba osób po odbytych leczeniu oraz ich bliskich korzystających ze wsparcia.
7.3.	Wdrażanie programów streetworkerskich.	2015-2016	Mieszkańcy Pabianic uzależnieni od substancji psychoaktywnych.	MCPS (OPiIS), Organizacje pozarządowe.	Liczba wdrożonych programów. Liczba odbiorców.

7.4.	Kontynuacja oferty terapeutycznej dla osób pełnoletnich, u których zdiagnozowano uzależnienie od narkotyków i/lub dopalaczy (w trybie grupowym i indywidualnym).	2015-2016	Osoby pełnoletnie uzależnione od narkotyków bądź dopalaczy.	PCM Sp. z o.o. (PCP).	Liczba spotkań grupowych i konsultacji. Liczba osób korzystających z oferty.
7.5.	Podnoszenie standardów pomocy osobom używającym narkotyków lub dopalaczy oraz ich rodzinom poprzez poszerzenie kwalifikacji i umiejętności specjalistów w zakresie nowych standaryzowanych programów terapeutycznych.	2015-2016	Specjaliści pracujący z osobami uzależnionymi od narkotyków i/lub dopalaczy.	MCPS (OPiIS).	Liczba szkoleń, konferencji. Liczba przeszkolonych osób. Liczba wdrożonych programów.
7.6.	Utworzenie oferty grupy wsparcia dla osób po odbytej terapii, będących w abstinencji, bądź ich rodzin.	2015-2016 (adekwatnie do potrzeb).	Osoby po odbytej terapii utrzymujące abstinencję.	MCPS (OPiIS), PCM Sp. z o.o. (PCP), Organizacje pozarządowe.	Liczba osób korzystających z oferty.

8. Monitorowanie stanu problemów narkotykowych na terenie Pabianic.					
8.1.	Gminny raport z zakresu monitorowania problemów narkotykowych i narkomanii na terenie gminy Pabianice.	2016	Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Urząd Miejski w Pabianicach.	MCPS (OPiIS).	Raport.
8.2.	Badania ankietowe.	2015	Mieszkańcy Pabianic.	MCPS (OPiIS).	Liczba wypełnionych ankiet.

LEGENDA:

MCPS – Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

OPiIS – Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej

KIS – Klub Integracji Społecznej

UM w Pabianicach – Urząd Miejski w Pabianicach

WSSiG – Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych

WEKiS – Wydział Edukacji, Kultury i Sportu

SM w Pabianicach – Straż Miejska w Pabianicach

MOSiR – Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

MOK – Miejski Ośrodek Kultury

PCM Sp. z o.o. – Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

PCP – Pabianickie Centrum Psychiatryczne

V. REALIZATORZY I PARTENRZY PROGRAMU

1. Realizatorami Programu są:

- 1) Urząd Miejski w Pabianicach:
 - a) Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych,
 - b) Wydział Edukacji, Kultury i Sportu,
 - c) Straż Miejska w Pabianicach;
- 2) Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach:
 - a) Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej:
 - Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii HIV i AIDS,
 - Klub Integracji Społecznej,
 - b) Wydział Pomocy Środowiskowej;
- 3) Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.:
 - a) Pabianickie Centrum Psychiatryczne;
- 4) Placówki kulturalno-oświatowe.

2. Partnerami Programu są:

- 1) Powiatowa Komenda Policji w Pabianicach,
- 2) Sąd Rejonowy w Pabianicach,
- 3) organizacje pozarządowe,
- 4) placówki medyczne,
- 5) lokalne media,
- 6) parafie i związki wyznaniowe.

VI. KOORDYNATOR PROGRAMU

Koordinatorem programu jest pracownik Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach: pedagog – specjalista ds. narkomanii.

VII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Wysokość środków planowanych na realizację Programu będzie odpowiadać kwocie 60.000 zł rocznie, zabezpieczonej na ten cel w budżecie Miasta Pabianic, w tym:

- 45.000 zł w budżecie Wydziału Spraw Społecznych i Gospodarczych Urzędu Miejskiego w Pabianicach,
- 15.000 zł w budżecie Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.

VIII. NADZÓR

Nadzór nad realizacją Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic na lata 2015-2016 sprawuje Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych oraz Wydział Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Pabianicach.

IX. MONITORING I EWALUACJA

Realizacja Programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi, jak również końcowej ewaluacji. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ich skuteczność oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Zebrane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu w przyszłości. Procedury monitoringu zostaną ustalone przez Koordynatora Programu w porozumieniu z wykonawcami zadań, stosownie do ich specyfikacji.

Podstawą do ewaluacji Programu będą raporty z wykonania przekazane do Wydziału Spraw Społecznych i Gospodarczych w terminach:

- do dnia 28 lutego 2016 roku
- do dnia 28 lutego 2017 roku.

X. SPIS TABEL

1. Dane Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii HIV i AIDS/OPiS/MCPS.....	15
2. Szczegółowe dane Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii HIV i AIDS/OPiS /MCPS za okres od stycznia do września 2014r.	16
3. Dane Wydziału Pomocy Środowiskowej /MCPS.	17
4. Dane Poradni Leczenia Uzależnień /PCP/PCM Sp. z o.o.	18